

MUURHAGEDISSEN EN ANDERE BEWONERS VAN DE LAGE FRONTEN

Alex Kloor

Muurhagedissen

2003 is wat betreft gezinsuitbreiding van de muurhagedis in de Lage Fronten, het aansluitende spoor en autorecycling Roberts een absoluut topjaar geweest.

Dacht ik de afgelopen twee jaar al dat de toen 64 respectievelijk 61 getelde juveniele muurhagedissen giga-veel waren, dit jaar werden deze records ruim overschreden.

Maar liefst 167 juveniele muurhagedisjes kwamen dit jaar de bovengenoemde deelpopulaties versterken.

Positieve ontwikkelingen.

Maar ook op andere gebieden zoals terreinbeheer, samenwerking met gemeentelijke diensten en veiligheid binnen het gebied, zijn dit jaar successen te melden. Dit is zeker niet op de laatste plaats te danken aan de vorige jaar opgerichte werkgroep Lage Fronten, waarin (bestuurs)leden van CNME, RAVON, Natuur Historisch Genootschap, IVN, Natuur Monumenten, Muurhagedissen-expert Bert Kruyntjes en ikzelf, zich verenigd hebben om te proberen het huidige leefgebied van de muurhagedis te behouden voor de toekomst. Een paar voorbeelden:

Einde Graffitimuur

Op 10 april is een eind gemaakt aan het gedogen van graffiti-sputters in de Lage Fronten, ook is er een hekwerk voor deze graffitimuur gerealiseerd. Dit werd hoog tijd daar de populatie zwaar te lijden had van de daar spuitactivisten. De populatie is daar in 3 jaar tijd terug gelopen van 29 naar 19 dieren dit jaar, waarvan nog onduidelijk is hoeveel van deze 19 de laatste graffiti-sputtingen hebben overleefd.

Stadswachten en milieupolitie controleren nu dagelijks het leefgebied van de muurhagedissen.

Stadswachten en milieupolitie.

Aan de veiligheid en het terugdringen van milieu overlast en illegale wegvang van muurhagedissen werd en wordt gewerkt. Dagelijks en op wisselende uren lopen stadswachten en agenten van de milieupolitie door het gebied. Ze stoppen graffiti sputters, zorgen ervoor dat illegaal gestort afval, drugssputten en illegale kampeerders worden verwijderd, en door hun veelvuldige aanwezigheid wordt het ook een stuk moeilijker voor kwaadwillenden om muurhagedissen weg te vangen.

vrijwilligersdag in de Lage Fronten

Beheer en onderhoud

Daar de lage fronten deel uitmaken van het stadsvernieuwingsgebied Belvédère wil de gemeente voorlopig geen beheersplan voor het leefgebied van de muurhagedis aldaar opstellen, maar er is wel een tussenoplossing gevonden. De Gemeente Maastricht heeft wat geld vrij gemaakt voor de hoogst noodzakelijke snoei-werkzaamheden, waardoor de beheerploeg van het CNME instaat is geweest de muren Contrescarp tot kazemat A, grotendeels vrij te maken van begroeiing zodat de dieren daar weer over voldoende zonplekken kunnen beschikken.

Dit is ook gebeurd voor Kazemat A en Courtine A-B waar ook dit jaar twee maal de kudde schapen van Natuurmonumenten werd ingezet.

Door het CNME werd op 12 april een vrijwilligersdag georganiseerd waarop de muren van de Courtine A-B nog eens goed onder handen zijn genomen.

Wegvangen muurhagedissen.

De illegale wegvangst van muurhagedissen is dit jaar gelukkig flink afgenomen.

Zo heb ik (slechts) vijf maal mensen betrappt, één keer dankzij een MTB

medewerker die in het gebied zwerfvuil aan het opruimen was, en tijdig waarschuwde, waardoor onvrijwillige smokkel van muurhagedissen naar Engeland voorkomen kon worden.

Deelpopulatie Roberts

Hier gaat het gelukkig goed met de dieren, Vorig jaar werden drie volwassen dieren aangetroffen, dit jaar veertien. Deze toename kan niet toegeschreven worden aan de volgroeide subadulte dieren van vorig jaar: in 2002 vond ik namelijk slechts 5 subadulte dieren.

vrouw muurhagedis deelpopulatie Roberts

Nieuwe deelpopulatie muurhagedissen ontdekt.

Dit jaar werd een nieuwe deelpopulatie ontdekt op het terrein van de firma Thomas Regout -welke gelegen is tussen Roberts en de spoorlijn Maastricht -Lanaken. Het lijkt erop dat er tussen de terreinen Roberts en Regout uitwisseling is van muurhagedissen. Een aantal dieren op de nieuwe (Regout)plek hebben de typische rugkleur en -tekening die we op het Roberts-terrein zien, maar niet in de Lage Fronten en het spoor. Het is goed mogelijk dat deze dieren afkomstig zijn uit Roberts populatie. Het terrein van de heer Roberts beschikt over veel schuil- en leefplekken waaronder enkele grote steenhopen die mogelijk een geschikt biotoop vormen voor de muurhagedissen. Er is dit jaar veel tijd gestoken in het tellen van de dieren op de terreinen van Roberts en Regout.

Hazelwormen.

Ook zeer veel hazelwormen dit jaar. Voorgaande jaren kwam ik wel regelmatig een hazelworm tegen tot ongeveer 7 dieren per jaar, dit jaar werden 180 hazelwormen gezien!. De dieren werden gemeten gesexed en gefilmd. Sommige dieren werden slechts eenmaal gezien andere vaker.

Uiteindelijk bleek het om 55 verschillende hazelwormen te gaan.

Hazelworm

In Nieuwsbrief 25 heeft u al kunnen lezen dat in Maastricht de muurhagedis zijn biotoop in het noordelijkste puntje van zijn verspreidingsgebied ook deelt met een populatie levendbarende hagedissen. Hoewel deze zich afgelopen zomer minder liet zien, waarschijnlijk door de extreem hoge temperatuur, bleek in voor- en najaar dat ze er wel degelijk verblijven.

Het gaat goed met de reptielen in Maastricht maar het gaat zeker niet van zelf, en we zijn er nog lang niet.

Levendbarende (spoor) hagedis

Heringebruikname spoorlijn

Op dit moment liggen er vergevorderde plannen om het al jaren buiten gebruik zijnde spoor, dat nu een verbindingzône voor muurhagedissen van diverse deelpopulaties is, weer als spoorbaan in gebruik te nemen. Op dit gedeelte van het spoor leven op dit moment een kleine 50 muurhagedissen, een aantal levendbarende hagedissen en flink wat hazelwormen.

Wij maken ons hier in Maastricht dus grote zorgen over deze reactivering. Inmiddels is hierover contact geweest met LNV en staat het punt boven aan de agenda voor de volgende vergadering van de werkgroep Lage Fronten. Wordt vervolgd dus!